

Beste Elisabeth,

Het klonk als zo'n goed idee...

Wij zijn met een verkenning bezig naar de betekenis-scheppende rol van kunst en cultuur in gemeenschappen. Lang zagen beleidsmakers kunst en cultuur vooral als een verzameling objecten en activiteiten: kunstwerken die je ergens neer kan zetten, voorstellingen die je kan tellen. Maar steeds vaker zijn er wetenschappers die zeggen dat dit een te simplistisch beeld geeft van kunst en cultuur. Zij wijzen op de betekenis-scheppende rol, die juist in sterk veranderende tijden van groot belang is voor een samenleving. Als Trendbureau Overijssel vragen wij ons af wat zo'n ander perspectief op kunst en cultuur betekent voor de toekomst van kunst en cultuur in Overijssel?

Een nieuw perspectief op kunst en cultuur zorgt ook weer voor nieuwe verwachtingen aan de makers van kunst en cultuur. Dat zal z'n weg vinden in wetenschappelijke artikelen, en uiteindelijk ook in beleidsnota's en subsidievoorwaarden.

Maar hoe ervaren makers zelf hun positie in het veranderende speelveld? Zou het geen goed idee zijn om makers zelf daarop te laten reflecteren?

Al eerder hebben we gesproken over de vraag waarom wij als Trendbureau zo graag met jou samenwerken. Waarom hebben we bij jou altijd het gevoel dat we precies krijgen waarvan we van tevoren niet wisten dat we dat nodig hadden? Hoe jouw artistieke verbeelding bijdraagt aan het betekenisgevende werk van Trendbureau Overijssel zelf?

Zou jouw zoektocht, over je rol als kunstenaar, tijdens je artist-in-residence in Besazio ons ook verder kunnen helpen met die vraag?

Het klonk als zo'n goed idee om je te vragen verslag te doen van jouw zoektocht in Zwitserland en daar dan op onze manier op te reflecteren.

En toen kwam jouw eerste brief. Een bruine enveloppe met van die plastic noppen aan de binnenkant, die de belofte inhoudt van een kwetsbare en waardevolle inhoud. Daarin werden we niet teleurgesteld bij het openen van de enveloppe. Prachtig in vorm en inhoud. Als we het zachte papier langzaam openslaan verschijnen nog meer mooie woorden en beelden. Bij het lezen vliegen mijn gedachten alle kanten op: herinneringen aan lang geleden gevoerde gesprekken, aan ooit gelezen teksten, en flarden van antwoorden die ik zelf zou geven op de vragen die je stelt.

Terwijl we ons bogen over de inhoud van de enveloppe weten we: ja het was een goed idee om jou te vragen iets te delen van je zoektocht. Maar we zijn opeens niet meer zo zeker of het tweede deel van onze afspraak net zo'n goed idee was. Hoe kunnen we hier ooit op antwoorden?

Al snel realiseerden we dat we nooit iets kunnen maken wat zo mooi is als wat jij ons gestuurd hebt. Maar dat verwacht ook niemand van ons. Wij zijn geen tekenaars. Daar ligt niet onze kracht. De twijfel komt omdat je ons raakt op zo veel verschillende manieren, je zet ons aan het denken, dat we niet meer weten vanuit welk perspectief te reageren.

We herkennen ons als mede verwonderaar in het wondering system. De centrale plek van de twijfel is ook essentieel in ons werk. Ook herkennen we worsteling met (vermeende) verwachtingen. De paradox dat als je aan die verwachtingen probeert te voldoen, het je eigen unieke bijdrage juist ondermijnt.

Wat een mooie zin: ‘Con la pazienza ‘s acquista scienza’. Dat geduld op brengen als je geen idee hebt waar de reis je zal brengen, is niet eenvoudig. Uit onze eerdere samenwerking hebben we echter vooral geleerd hoe waardevol het is als het wel lukt. Wellicht spreek je ons juist aan als opdrachtgever? Een opdrachtgever met eigen verwachtingen en verlangens, die resulteerden in een idee, waarvan we nu niet eens meer weten hoe goed dat was. Of zijn wij een toeschouwer van je werk? Of beide?

Eigenlijk beschrijf jij onze twijfel beter dan dat wij dat kunnen:

‘Zonder dat we iets hoeven doen vallen beelden op ons netvlies’ bij het lezen en bekijken van je brief. ‘Maar is die observatie niet al te [...] gekleurd door de context waaruit en waar naar we kijken?’

Dus wellicht moeten we vooral de les van Sulzer ter harte nemen en ‘geduldig het tijdstip van de rijpheid van onze gedachten afwachten.’

Met hartelijke groet,

Annemarth, namens Trendbureau Overijssel